

Сумський державний педагогічний університет  
імені А.С.Макаренка

НН інститут культури і мистецтв

Кафедра хореографії та спортивних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту культури і  
мистецтв

О.А. Устименко-Косоріч  
(підпис) (ініціали та прізвище)

«29» серпня 2025 р.



**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Методологія наукових досліджень

Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність В6 Перформативні мистецтва

освітня-програма/програма Хореографія

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною  
комісією НН інституту культури  
мистецтв

«29» серпня 2025 р.

Голова О.Ф. Руденко

Розробник:

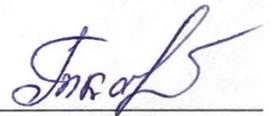
Єременко Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор,  
професор кафедри музичного мистецтва

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хореографії та  
спортивних дисциплін

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

І. О. Ткаченко, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри



## Опис навчальної дисципліни

| Найменування показників       | Освітній ступінь | Характеристика навчальної дисципліни |                       |
|-------------------------------|------------------|--------------------------------------|-----------------------|
|                               |                  | денна форма навчання                 | заочна форма навчання |
| Кількість кредитів –<br>3     | Магістр          | Обов'язкова                          |                       |
|                               |                  | <b>Рік підготовки:</b>               |                       |
| 1-й                           |                  | 1-й                                  |                       |
| <b>Семестр</b>                |                  |                                      |                       |
| 1-й                           |                  | 1-й                                  |                       |
| <b>Лекції</b>                 |                  |                                      |                       |
| 18 год.                       |                  | 4 год.                               |                       |
| <b>Практичні, семінарські</b> |                  |                                      |                       |
| 10 год.                       |                  | 4 год.                               |                       |
| <b>Лабораторні</b>            |                  |                                      |                       |
| <b>Самостійна робота</b>      |                  |                                      |                       |
| 60 год.                       |                  | 82 год.                              |                       |
| <b>Консультації:</b>          |                  |                                      |                       |
| 2                             |                  |                                      |                       |
| <b>Вид контролю: залік</b>    |                  |                                      |                       |
| Загальна кількість годин – 90 |                  |                                      |                       |

### 1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» є формування дослідницької компетентності магістрантів. Специфіка майбутньої професійної діяльності випускників магістратури педагогічних університетів вимагає від них досвіду науково-пошукової роботи щодо вдосконалення змісту та організації освітнього процесу у сфері мистецької освіти, вміння теоретично обґрунтовувати свої методичні знахідки в межах хореографічного мистецтва.

Основними завданнями опанування дисциплін «Методологія наукових досліджень» є: ознайомлення магістрантів з актуальними напрямками наукових досліджень у сфері мистецтва; висвітлити методологічні основи розвідок у галузі мистецької освіти та навчити розпізнавати коло проблем під час дослідження процесів, явищ, проблем і користуватися новітніми методами наукового інформаційного пошуку; сформувати навички та вміння теоретичного аналізу, практичної апробації, обробки, оформлення та презентації результатів виконаної дослідницької роботи, необхідні для підготовки й захисту магістерської роботи.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Методологія наукових досліджень» забезпечує оволодіння інтегральною компетентністю (ІК) – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі хореографічної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень; загальними та спеціальними (фаховими) компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми «Хореографія»: ЗК1 – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК2 – здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК4 – здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань); СК2 – здатність виявляти та вирішувати проблеми (дослідницькі, творчі, організаційні) у сфері фахової діяльності; СК3 – здатність здійснювати дослідницьку діяльність у сфері хореографії; СК6 – здатність розробляти і впроваджувати авторські інноваційні педагогічні та мистецькі методики та технології. СК14. Здатність презентувати власний творчий, науковий продукт, використовуючи традиційні та інноваційні комунікаційні технології. СК16. Здатність здійснювати захист прав інтелектуальної власності у сфері хореографії.

## **2. Передумови для вивчення дисципліни**

Передумовою вивчення дисципліни є опанування дисциплін: «Основи наукових досліджень», «Педагогіка», «Психологія», «Філософія» в контексті освітньо-професійної програми «Хореографія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва.

### **Результати навчання за дисципліною**

Результати навчання за дисципліною «Методологія наукових досліджень» передбачають такі вміння, як аналізувати наукову літературу та педагогічну практику; здійснювати науковий пошук у всесвітній інформаційній мережі; узагальнювати окремі факти і робити певні висновки стосовно ефективності запропонованої методики (авторської програми); створювати діагностичний апарат конкретних наукових розвідок; планувати та здійснювати педагогічний експеримент; оформлювати та презентувати результати своїх наукових досліджень згідно з новітніми вимогами. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати специфіку наукових досліджень у галузі мистецької освіти; логіку науково-педагогічного-дослідження; правила оформлення магістерських робіт та регламент їх захисту. ПРН1. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для провадження педагогічної, адміністративно-управлінської, балетмейстерської, науково-дослідної діяльності в сфері хореографії. ПРН2. Адаптуватися та діяти в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, генерувати нові ідеї задля вирішення проблемних ситуацій. ПРН4. Використовувати комунікаційні технології для професійних контактів, брати участь у дискусіях з проблем розвитку мистецтва та освіти. ПРН5. Вміти аргументувати, упорядковувати факти, аналізувати, порівнювати, класифікувати, робити висновки у процесі науково-дослідної діяльності. ПРН7. Виявляти дослідницькі, балетмейстерські, організаційні, педагогічні проблеми у процесі фахової діяльності, причини їх виникнення, розробляти програми їх вирішення. ПРН8. Застосовувати

методологію наукових досліджень у процесі аналізу феноменів хореографічної культури. ПРН13. Вміти створювати різні види навчально-методичних видань (навчальні програми, методичні рекомендації, навчальні посібники тощо) з хореографічних дисциплін у закладах вищої освіти. ПРН19. Презентувати власні мистецькі, педагогічні та наукові досягнення, використовуючи різноманітні комунікаційні технології. ПРН21. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності, застосовувати правила оформлення прав інтелектуальної власності у сфері хореографії.

### 3. Критерії оцінювання результатів навчання

| Кількість балів | Критерії оцінювання навчальних досягнень студента  |
|-----------------|--|
| 90-100          | Студент володіє теоретичними знаннями з курсу «Методологія наукових досліджень», досконало володіє практичним матеріалом (вільно ним оперує, грамотно його виконує, вміє застосовувати отримані знання), вміє використовувати набуті знання та вміння у практичній діяльності. Студент повністю розкриває наукову проблему, показує глибокі знання використаної літератури, викладає теоретичний матеріал логічно грамотно, послідовно й самостійно. Відмінно оперує понятійно-термінологічним апаратом. Студент демонструє здатність комунікативного впливу на слухача, розвинуте критично-аналітичне мислення. |
| 82-89           | Студент на достатньому рівні володіє теоретичним матеріалом, оперує понятійно-термінологічним апаратом. Але разом із тим допускає неточності, робить помилки, має місце недостатня аргументованість при викладанні матеріалу.  |
| 74-81           | Студент досить повно володіє практичним матеріалом. Демонструє певні навички та уміння при створенні макету магістерської роботи, але не має достатнього професійного та виконавського комплексу (допускає несуттєві методичні неточності тощо).   |
| 64-73           | Наукову проблему в основному розкрито, студент оволодів сутністю завдання, показує знання використаної літератури, намагається аналізувати факти, робити висновки, але при цьому допускає грубі помилки і не може самостійно викласти матеріал щодо заданої теми.  |
| 60-63           | Практична підготовка за рівнем відповідає вимогам, студент демонструє певні навички, але форма виступу нестабільна, є помітні погрішності методичного характеру.   |
| 35-59           | Студент емоційно скутий, наукову проблему не розкриває, не розуміє основної сутності завдання, не може зробити висновки й узагальнення. Виступ невиразний.   |
| 1-34            | Недбалість студента щодо забезпечення ефективності власної підготовки. Не демонструє належної форми виступу та необхідних професійних навичок для створення макету магістерської роботи за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва.   |

## Розподіл балів

|                             |       |       |       |       |          |       |       |       |       |       |      |
|-----------------------------|-------|-------|-------|-------|----------|-------|-------|-------|-------|-------|------|
| Поточний контроль           |       |       |       |       |          |       |       |       |       | Разом | Сума |
| РОЗДІЛ 1                    |       |       |       |       | РОЗДІЛ 2 |       |       |       |       |       |      |
| T.1.1                       | T.1.2 | T.1.3 | T.1.4 | T.1.5 | T.2.1    | T.2.2 | T.2.3 | T.2.4 | T.2.5 |       |      |
| Поточний контроль           |       |       |       |       |          |       |       |       |       | 75    | 100  |
| 7                           | 7     | 7     | 7     | 8     |          |       |       |       |       |       |      |
| Контроль самостійної роботи |       |       |       |       |          |       |       |       |       | 25    |      |
| 3                           | 3     | 3     | 3     | 3     |          |       |       |       |       |       |      |

T 1.1, T 1.2 ... T 4.3 – теми розділів

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному Положенням «Про порядок визнання результатів, здобутих у формі неформальної та інформальної освіти Навчально-наукового інституту культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка» (ухвалене рішенням Вченої ради, протокол № 11 від 19 червня 2020 року).

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою                                     |
|--|-------------|---|
|  |             | для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики        |
| 90 – 100                                     | <b>A</b>    | <b>відмінно</b>   |
| 82 - 89                                      | <b>B</b>    | <b>добре</b>  |
| 74 - 81                                      | <b>C</b>    |   |
| 64 - 73                                      | <b>D</b>    | <b>задовільно</b>   |
| 60 - 63                                      | <b>E</b>    |   |
| 35-59  | <b>FX</b>   | <b>незадовільно з можливістю повторного складання</b>             |
| 1 - 34                                       | <b>F</b>    | <b>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</b> |

#### 4. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є виконання практичних завдань, тестові завдання, залік.

#### 5. Програма навчальної дисципліни

##### РОЗДІЛ 1. Методологія наукових досліджень.

Тема 1. 1.Актуальні проблеми мистецької освіти.

Тема 1.2. Методологічні основи досліджень у галузі мистецької освіти.

Тема 1.3. Методи наукового дослідження та його етапи.

Тема 1.4. Основні елементи наукових досліджень та їх взаємозв'язок.

## **РОЗДІЛ 2. Організація наукових досліджень і оцінка їх ефективності.**

Тема 2.1. Наука й наукові дослідження.

Тема 2.2. Інформаційна база наукового дослідження.

Тема 2.3. Методика теоретичних і експериментальних досліджень.

Тема 2.4. Технологія виконання магістерських робіт.

Тема 2.5. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.

### **7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни**

#### **РОЗДІЛ 1. Методологія наукових досліджень.**

##### **Тема 1.1. Актуальні проблеми мистецької освіти.**

Розкривається значення мистецької освіти у формуванні духовності особистості, вплив різних видів мистецтва на фахову підготовку здобувачів освіти. Розглядаються функції мистецької освіти.

##### **Тема 1.2. Методологічні основи досліджень у галузі мистецької освіти.**

Висвітлюються поняття «методологія», «методологічні основи», «мистецька освіта»; розглядаються методологічні аспекти як основа подальших методичних орієнтирів науково-педагогічного дослідження; обґрунтовуються національний, гуманістичний, особистісний, культурологічний та ін. підходи у галузі мистецької освіти.

##### **Тема 1.3. Методи наукового дослідження та його етапи.**

Характеризуються основні методи наукових досліджень: загальнонаукові (аналіз, зіставлення, порівняння, систематизація, узагальнення та ін.), конкретнонаукові (пошуково-бібліографічний, теоретичного моделювання, ретроспективний, логіко-системний, хронологічно-структурний, метод періодизації та ін.); емпіричні (анкетування, опитування, спостереження, педагогічний експеримент, інтерв'ювання, діагностичні завдання та ін.).

##### **Тема 1.4. Основні елементи наукових досліджень та їх взаємозв'язок.**

Обґрунтовуються основні структурні особливості досліджень (вступ, розділи, висновки до розділів, загальні висновки, додатки, анотації), підкреслюється необхідність відповідності поставлених завдань дослідження сформульованим висновкам. Розглядаються різні види наукових публікацій: доповідь, тези, стаття, реферат, посібник, кваліфікаційна робота, монографія та ін.

#### **РОЗДІЛ 2. Організація наукових досліджень і оцінка їх ефективності.**

##### **Тема 2.1. Наука й наукові дослідження.**

Розглядається сутність науки, відмінності наукового знання від повсякденного, характеризуються види наукових досліджень.

##### **Тема 2.2. Інформаційна база наукового дослідження.**

Розглядається загальна характеристика кваліфікаційної роботи, відбувається огляд стану означеної проблеми, пошук та обробка наукової інформації.

##### **Тема 2.3. Методика теоретичних і експериментальних досліджень.**

Розглядається організація та хід проведення педагогічного експерименту, що складається з констатувального та формувального етапів та результатів математичної статистики. Висвітлюється констатувальний аспект означеної проблеми, визначаються компоненти даного феномена, критеріально-рівнева база експерименту.

#### **Тема 2.4. Технологія виконання магістерських робіт.**

Характеризується специфіка виконання магістерських робіт в залежності від обраної спеціальності В6 Перформативні мистецтва.

#### **Тема 2.5. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.**

Висвітлюються загальні вимоги до оформлення кваліфікаційних робіт, правила компонування таблиць, посилань, використаних джерел, додатків; відбувається ознайомлення студентів з Положенням про кваліфікаційні роботи (правила проведення передзахисту та захисту магістерських робіт), з Положенням про академічну доброчесність.

### **7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни**

| Назви розділів і тем  | Кількість годин |              |        |        |       |              |              |        |        |        |
|---|-----------------|--------------|--------|--------|-------|--------------|--------------|--------|--------|--------|
|   | Денна форма     |              |        |        |       | Заочна форма |              |        |        |        |
|   | Усього          | у тому числі |        |        |       | Усього       | у тому числі |        |        |        |
|   |                 | Лекції       | Практ. | Лабор. | Конс. |              | Самост.      | Лекції | Практ. | Лабор. |
| <b>РОЗДІЛ 1. Методологія наукових досліджень</b>                          |                 |              |        |        |       |              |              |        |        |        |
| Тема 1.1. Актуальні проблеми мистецької освіти.                           | 10              |              |        |        |       | 10           |              |        |        |        |
| Тема 1.2. Методологічні основи досліджень у галузі мистецької освіти.     | 8               |              |        |        |       | 12           | 2            |        |        |        |
| Тема 1.3. Методи наукового дослідження та його етапи.                     | 10              |              |        |        |       | 10           |              |        |        |        |
| Тема 1.4. Основні елементи наукових досліджень та їх взаємозв'язок.       | 10              |              |        |        |       | 12           | 2            |        |        |        |
| <b>РОЗДІЛ 2. Організація наукових досліджень і оцінка їх ефективності</b> |                 |              |        |        |       |              |              |        |        |        |
| Тема 2.1. Наука й наукові дослідження.                                    | 10              |              |        |        |       | 12           |              |        |        |        |
| Тема 2.2. Інформаційна база наукового дослідження.                        | 10              |              |        |        |       | 8            |              |        |        |        |
| Тема 2.3. Методика теоретичних і експериментальних досліджень.            | 10              |              | 2      |        |       | 8            |              |        |        |        |
| Тема 2.4. Технологія виконання магістерських робіт.                       | 10              |              | 2      |        |       | 10           |              |        |        |        |

|  |           |  |  |  |          |  |           |  |  |  |  |           |
|--|-----------|--|--|--|----------|--|-----------|--|--|--|--|-----------|
| Тема 2.5. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. | 12        |  |  |  | 2        |  | 8         |  |  |  |  |           |
| <b>Усього годин</b>  | <b>90</b> |  |  |  | <b>2</b> |  | <b>90</b> |  |  |  |  | <b>82</b> |

### Теми лекційних занять

| № з/п | Назва теми   | Кількість годин |              |
|-------|--|-----------------|--------------|
|       |  | Денна форма     | Заочна форма |
| 1     | Актуальні проблеми мистецької освіти.  | 2               |              |
| 2     | Методологічні основи досліджень у галузі мистецької освіти.                  | 2               | 2            |
| 3     | Методи наукового дослідження та його етапи.                                  | 2               |              |
| 4     | Основні елементи наукових досліджень та їх взаємозв'язок.                    | 2               | 2            |
| 5     | Технологія виконання магістерських робіт.                                    | 2               |              |
| 6     | Організація експериментальних досліджень у галузі мистецької освіти.         | 2               |              |
| 7     | Діагностичний апарат науково-педагогічних досліджень.                        | 2               |              |
| 8     | Особливості формувального експерименту в межах окремих мистецьких дисциплін. | 2               |              |
| 9     | Правила оформлення магістерських робіт та їх захист.                         | 2               |              |
| Разом |  | 18              | 4            |

### Теми практичних (семінарських) занять

| № з/п | Назва теми  | Кількість годин |              |
|-------|---|-----------------|--------------|
|       |   | Денна форма     | Заочна форма |
| 1     | Наука й наукові дослідження                         | 2               | 2            |
| 2     | Інформаційна база наукового дослідження             | 2               |              |
| 3     | Методика теоретичних і експериментальних досліджень | 2               |              |
| 4     | Технологія викладання магістерських робіт           | 2               | 2            |
| 5     | Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження   | 2               |              |
| Разом |   | 10              | 4            |

### Теми самостійної роботи

| № з/п | Назва теми                           | Кількість годин |              |
|-------|--------------------------------------|-----------------|--------------|
|       |                                      | Денна форма     | Заочна форма |
| 1     | Актуальні проблеми мистецької освіти | 8               | 10           |

|   |  |    |    |
|---|--|----|----|
| 2 | Методологічні основи досліджень у галузі мистецької освіти | 6  | 10 |
| 3 | Методи наукового дослідження та його етапи                 | 8  | 10 |
| 4 | Основні елементи наукових досліджень та їх взаємозв'язок.  | 8  | 10 |
| 5 | Наука й наукові дослідження                                | 6  | 10 |
| 6 | Інформаційна база наукового дослідження                    | 6  | 8  |
| 7 | Методика теоретичних і експериментальних досліджень        | 6  | 8  |
| 8 | Технологія виконання магістерських робіт                   | 6  | 8  |
| 9 | Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження          | 6  | 8  |
|   | Разом  | 60 | 82 |

## 8. Рекомендовані джерела інформації

### Основні:

1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: АБУ, 2002. 480 с.
2. Дороніна М. С. Технологія наукових досліджень (схеми та приклади): *навч. посібн.* Харків: ІНЖЕК, 2006. 100 с.
3. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
4. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Кондор, 2003. 192 с.
5. Отенко І. П. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. Харків: ХНЕУ, 2010. 80 с.
6. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі. Київ: Центр навч. літ-ри, 2003. 116 с.
7. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень: *підручник.* Київ: Знання, 2007. 270 с.
8. Пушкар О. І., Єрмоленко О. А. Основи наукових досліджень: конспект лекцій для студентів спеціальності 7.050209 усіх форм навчання. Харків: Вид. ХНЕУ, 2005. 88 с.
9. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень: *навч. посібн.* Київ: ІЗМН, 1997. 244 с.
10. Сопко В. В. Основы научных исследований: *учебн. пособ.* Киев: УМК ВО, 1990. 148 с.
11. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: *підручник.* Київ: Знання, 2005. 309 с.
12. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень. Київ: Слово, 2003. 240 с.

13. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: *підручник*. Київ: Знання, 2008. 310 с.

#### **Додаткові:**

1. Ніколаї Г. Ю. Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень: *навч. посібн.* Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. 108 с.

2. Ніколаї Г. Ю. Проблема методологічного забезпечення наукових досліджень студентів. *Педагогічні науки: зб. наук. праць*. Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1998. С. 60–66

3. Орлов В. Ф. Професійне становлення майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія: монографія. Київ: Наукова думка, 2003. 262 с.

4. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : *навч. посібник*. Київ: 2002. 270 с.

5. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих : *навч.-метод. посібник*. Київ : ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.

6. Сучасна мистецька освіта: реалії та перспективи: зб. наук. праць / відп. ред. Г.Ю.Ніколаї. Київ-Суми: СумДПУ, 2004. 212 с.

7. Тушева В.В. Основи науково-педагогічних досліджень: навч.-метод. посібник. Харків, 2006. 219 с.

8. Мистецька освіта в контексті європейської інтеграції: зб. наук. праць / гол. редкол. [та перекл. з пол.] Г.Ю.Ніколаї. Суми: СумДПУ, 2005. 320 с.

9. Мистецька освіта в контексті європейської інтеграції: теоретичні та методичні засади розвитку: тези міжнар. наук. конф. / гол. редкол. [та перекл. з пол.] Г.Ю.Ніколаї. Київ-Суми: СумДПУ, 2004. 400 с.

#### **Інформаційні інтернет-ресурси:**

1. Сайт Національної академії наук України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>

2. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

[https://isp.kiev.ua/images/Page\\_Image/Library/Methodology\\_Zatserkovny\\_Tishayev\\_Demidov.pdf](https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf)

3. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 607 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf>

#### **9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна**

Персональний комп'ютер або ноутбук, мультимедійний проектор, екран для проектора, аудіо колонки.